

دستور عمل اجرایی

برنامه حمایت تغذیه ای مادران باردار و شیرده دچار سوء تغذیه نیازمند

پیرو تفاهم نامه مشترک فی مابین معاونت بهداشت و کمیته امداد امام خمینی (ره) برنامه حمایت تغذیه ای مادران باردار و شیرده دچار سوء تغذیه نیازمند در مناطق روستایی و حاشیه شهرها برخی از شهرستان های تحت پوشش آن معاونت که براساس شاخص های نیازمندی منطقه انتخاب شده اند، اجرا می شود.

هدف

ارتقاء وضعیت تغذیه مادران باردار نیازمند تحت پوشش برنامه حمایت تغذیه ای این برنامه با مشارکت بخش های زیر به مورد اجرا گذاشته می شود:

- ۱- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- ۲- معاونت بهداشت وزارت بهداشت:
 - مرکز مدیریت شبکه
 - دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
 - دفتر بهبود تغذیه جامعه

گروه هدف مداخله:

در این برنامه، مادران باردار مبتلا به سوء تغذیه و نیازمند از ابتدای ماه چهارم حاملگی تا ۶ ماه پس از زایمان و به مدت ۱۲ ماه تحت پوشش قرار می گیرند و منظور از مادران شیرده در حقیقت همان مادران بارداری هستند که از ابتدای برنامه تحت پوشش بوده اند. تا بدین ترتیب از شیردهی موفق برخوردار شوند.

مناطق مداخله: در این برنامه مناطق روستایی و حاشیه شهرهای انتخاب شده مورد مداخله قرار می گیرند.

نکات اجرایی برنامه:

- جمعیت هدف این برنامه عبارت از مادران باردار مبتلا به سوء تغذیه و نیازمندی است که در مناطق روستایی و حاشیه شهرها زندگی می کنند.
- ارسال فرم مشخصات فردی مادر و تحویل سبد غذایی یا کارت خرید کالا، موکول به موافقت کتبی مادر از طریق دادن پاسخ مثبت به پرسش "آیا مادر باردار/ شیرده مبتلا به سوء تغذیه خواهان معرفی به کمیته امداد امام خمینی (ره) برای دریافت سبد غذایی است؟" خواهد بود. و در صورت پاسخ "بلی" مادر واجد شرایط، معرفی مادر برای دریافت سبد غذایی بلامانع است.
- کلیه مادرانی که سبد غذایی دریافت می کنند ملزم به دریافت کارت مراقبت و شرکت در کلاس های آموزشی مربوطه که توسط کارکنان بهداشتی برگزار می شود، می باشند.
- حضور مادر در کلاس آموزشی پس از تأیید خانه بهداشت/ پایگاه سلامت/ مراکز خدمات جامع سلامت مبنی بر آموزش کامل مادر در خصوص مسائل بهداشتی، تغذیه ای در کارت مخصوصی که تهیه شده است، ثبت گردد.

- در صورت شرایط بحرانی همچون کرونا آموزش های مجازی و غیر حضوری جایگزین کلاس های حضوری می شود . لازم به ذکر است که آموزش های لازم در مراقبت های بارداری همچون سابق ادامه خواهد داشت.

- با توجه به وضعیت بارداری مادر، ضرورتی بر حضور مادر جهت دریافت سبد غذای نیست و هر یک از اعضای خانواده می تواند نسبت به دریافت سبد غذایی اقدام نماید.

- اولویت پذیرش با مادران باردار زیر ۶ ماه می باشد.

- گزارش عملکرد در پایان هر سال توسط دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی تکمیل و به دفتر بهبود تغذیه جامعه در ستاد وزارت بهداشت ارسال می شود.

- گزارش عملکرد سالانه وضعیت تغذیه مادران تحت پوشش توسط وزارت بهداشت تهیه و به کمیته امداد امام (ره) ارسال می شود.

- سبد غذایی پیشنهادی توسط دفتر بهبود تغذیه جامعه در وزارت بهداشت تدوین می شود. استانها با توجه به غذاهای بومی می توانند مواد غذایی سبد را با هماهنگی دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت و کمیته امداد امام خمینی (ره) جایگزین نمایند.

شاخص های انتخاب مادران باردار تحت پوشش برنامه:

الف) نیازمند بودن مادر

استحقاق سنجی و بررسی وضعیت اقتصادی و معیشتی مادران توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) انجام می شود. لیست نهایی مادران مشمول حمایت تغذیه ای که یک یا چند شاخص نشان داده شده در جدول زیر را دارا می باشند توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) نهایی می شود.

ب) شاخص های بهداشتی- تغذیه ای مطابق جدول زیر که توسط معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی بررسی می شود

نام شاخص	امتیاز
BMI کمتر از ۱۸/۵ در شروع بارداری	۴
هموگلوبین کمتر از ۱۱ گرم در دسی لیتر	۲
وزن گیری کمتر از حد مطلوب در دوران باردار	۲
وزن کمتر از ۴۵ کیلوگرم در قبل از بارداری	۱

اولویت	امتیاز کسب شده مادر	منطقه
۱	۷ الی ۹	روستا
۲	۷ الی ۹	حاشیه شهر
۳	۴ الی ۶	روستا
۴	۴ الی ۶	حاشیه شهر
۵	۱ الی ۳	روستا
۶	۱ الی ۳	حاشیه شهر

مادران زیر تحت پوشش برنامه قرار نمی گیرند:

مادرانی که به طور منظم جهت دریافت مراقبت های دوران بارداری مراجعه نمی کنند واجد شرایط دریافت سبد غذایی نخواهند بود.

شایسته است جهت ارسال اسامی مادران باردار تحت پوشش به نکات زیر توجه نمایید:

-نیازمند بودن مادر

-زنان باردار نیازمند از ماه چهارم بارداری تا ۶ ماه پس از زایمان

BMI -کمتر از ۵/۱۸ در شروع بارداری

-وزن کمتر از ۴۵ کیلوگرم قبل از بارداری

-هموگلوبین کمتر از ۱۱گرم در دسی لیتر

-چندقلویی

-وزن گیری نامطلوب دوران بارداری براساس جدول میزان افزایش وزن برحسب BMI

افرادى که تحت پوشش برنامه قرار نمی گیرند:

-مادر باردار دچار اضافه وزن وچاقی

-افرادى که منع مطلق بارداری دارند

-بارداری زیر ۱۸سال وبالاتر ۳۵سال(افراد بالای۳۵ سال در صورتیکه مشکل نازایی داشته باشند و اولین بارداری آنها باشد می توانند استفاده کنند)

-افرادى که به طور منظم جهت دریافت مراقبت های دوران بارداری مراجعه نمی کنند.

لازم به ذکر است :مادرانی که تابعیت ایرانی ندارند وافرادى کد ملی ندارند شامل این طرح نمی شوند.

-تکمیل کلیه ستون های فرم پیوست ضروری می باشد .